

GUIA DE RECURSOS I ACTIVITATS PER TREBALLAR EL BON TRACTE (a 18-3-22)

- 1. PRESENTACIÓ**
- 2. DEFINICIÓ DE BON TRACTE**
- 3. WEBS**
- 4. LLIBRES I CONTES**
- 5. ACTIVITATS**
- 6. AUDIOVISUALS**
- 7. ALTRES RECURSOS**

1. PRESENTACIÓ

Els nois i noies dels 40 centres escolars i socioeducatius que formen part aquest curs del Consell dels Infants de Badalona (CIB) han acordat treballar aquest any, especialment, el tema del Bon Tracte. En aquest sentit aquesta Guia de recursos i activitats té l'objectiu de facilitar l'organització d'activitats i l'aprenentatge sobre aquest tema en tots els centres educatius de la ciutat.

Si teniu coneixement d'altres recursos, activitats i materials ens els podeu comunicar per incloure'ls en aquesta Guia a: consellinfants@badalona.cat

2. DEFINICIÓ DE BON TRACTE

Del Consell dels Infants de Badalona (Trobada del CIB 2 de febrer de 2020):

El bon tracte consisteix en donar i rebre una sèrie de comportaments entre totes les persones sense discriminació. Es tracta de fer que tothom se senti segur i respectat en les seves decisions, sense utilitzar la violència, i oferir atenció i ajuda quan ho necessitin. També és molt important compartir i mostrar afecte cap a les persones que estimem.

De la Taula d'Infància i Adolescència de Badalona
(Projecte Atenció a les infàncies i adolescències en situació de desprotecció i maltractament, octubre 2021):

El bon tracte és la suma de l'exercici de les capacitats dels diferents agents socialitzadors dels infants per cobrir de forma adequada les necessitats (físicobiològiques, cognitives, emocionals i socials) dels infants, pel que fa a cura, la protecció, l'educació, el respecte, l'empatia i el vincle. Cal tenir en compte que en cada cultura la perspectiva del bon tracte pot ser diferent i, per tant, cal sempre fer un exercici clau de contextualització i de màxim respecte (especialment important és això en el treball d'exploració de les situacions). El bon tracte es vincula a una mirada positiva i centrada en les capacitats i les possibilitats de la família, i reclama donar veu i escoltar activament la vivència de l'infant i com viu el pare, la mare o les figures cuidadores l'experiència de la criança. El bon tracte és el marc de referència per al treball preventiu. Vetllar per a que l'atenció que rep l'infant garanteixi el seu bon desenvolupament implica observar, dialogar, anticipar, acompanyar...

3. WEBS

Promoción del Buen Trato. Gobierno de México.

Recull d'estratègies i guies per a treballar el bon tracte entre amics i familiars. Es troben recursos d'interès com: «Las 12 habilidades del buen trato», «Buzón del buen trato», «Juego educativo Cuates y Re-cuates», «Palabras mágicas» entre d'altres.

<http://sitios.dif.gob.mx/buentrato/>

4. LLIBRES I CONTES

10 idees per salvar el món amb el poder de l'amabilitat. Eleonora Fornasari. Animallibres. 2022. 39 pàgines.

S'explica el significat de ser amable a través de deu gestos que tothom pot dur a terme.

Protégete y protégeme. Bhandari, Neha, Karkara, Ravi, Shoma Jabeen, Fahmida. Save the Children. 2007. 56 pàgines.

Llibre redactat i revisat amb diversos infants. Dirigit a nens i nenes de 7 a 12 anys. Pretén ajudar-los a aprendre sobre els tipus de violència que pateixen arreu del món i com protegir-se d'aquesta. Conté activitats didàctiques que es poden dur a terme en contextos educatius.

https://resourcecentre.savethechildren.net/pdf/protegete_protégeme_0.pdf/

El cazo de Lorenzo. Isabelle Carrier. Editorial juventud. 2010.

Petita història sobre un nen que carrega un cassó que l'impideix fer el seu dia a dia amb normalitat i fa que s'aïlli, fins que una altra persona el tracta bé i li mostra que és possible fer-ho tot encara que tinguem càrregues. El cassó pot ser una metàfora dels traumes derivats del mal tracte.

Estrellas de barrio. Cuento sobre los derechos de las niñas y los niños. Clara Redondo Sastre. CEAPA. 2018. 53 pàgines.

Història d'un nen actor que no vol ser-ho però té por de manifestar-ho als seus pares.

https://www.observatoriodelainfancia.es/ficherosoia/documentos/5625_d_cuento-estrellas-de-barrio.pdf

Les cortines d'aire. Fundació Vicky Bernadet. 2014. 20 pàgines.

Conte dirigit a infants de 5 a 10 anys amb l'objectiu de prevenir l'abús sexual infantil.

Maleta pedagògica de la Pau. CRP de Badalona.

Inclou un recull de contes de temàtiques ben diverses per treballar el tema de la pau: els maltractaments, els abusos, la violència, la violència de gènere, la separació dels pares, l'adopció...

Informació

i

reserves:

<https://drive.google.com/file/d/1oZWox7sJs2V76qPTk82DKPVoMFiO65Tw/view>

5. ACTIVITATS

La cuina del bon tracte

Activitat realitzada al Consell d'Infants de Badalona. Es creen receptes per aconseguir un bon tracte a partir del format cuina. Models:

<http://consellinfantsbadalona.cat/documents/bon-tracte/>

Vacuna del bon tracte

La violència, com els virus, només produeix víctimes: quan esclata tots hi sortim perdent. A més a més, igual com passa amb les epidèmies, val més prevenir que curar. Proposem una mobilització en la qual elaborarem entre tots una vacuna de pau i bon tracte amb què intentarem protegir tot el nostre entorn. Atenció, que aquesta és una vacuna molt especial: és una vacuna que no es pren, es pensa. Descobreix-la!

Activitat disponible a <https://www.unicef.es/cat/educa/bontracte?ac=AC-3188>

Aquest vídeo mostra l'experiència amb la vacuna del bon tracte del CEIP Las Gaunas: https://www.youtube.com/watch?v=mO5SEkicZz4&t=486s&ab_channel=JavierM.

Guía para trabajar el tema del buen trato con niños y niñas

Recull d'activitats pensades per a dues sessions a les quals treballar amb els infants què significa el bon tracte. Elaborat per l'equip d'institucions que formen part del "Pacto por el buen trato".

http://www.buentrato.cl/pdf/est_inv/conviv/ce_iglesias.pdf

Pedagogía de la humanización. Estrategias didácticas para educar en el buen trato. Estrategias "Adivinando" (p. 252) i "Proporcionando afecto" (p. 323)

Guia de recursos elaborada per la Universidad de San Buenaventura-Bogotá D.C. Publicada l'any 2008.

Propòsit de l'estratègia "Adivinando": Descobrir la importància de la veritat per mitjà d'un joc de màscara i interpretació, on els infants podran comprendre com la mentida, és a dir l'oposat a la veritat, danya les relacions amb les persones a les quals se'ls menteixen, ja que la mentida genera sentiments com la frustració, impotència i fins i tot ràbia quan les persones descobreixen la veritat.

Propòsit de l'estratègia "Proporcionando afecto": Desenvolupar la proximitat amb altres persones. Amb la finalitat que els nens i nenes aprenguin a valorar la importància de l'afecte en el seu desenvolupament, per a millorar les relacions entre el grup, i també amb els seus pares, germans, familiars, professors i amics, a través del reforçament positiu que es donaran per mitjà elogis i de l'acostament físic, entre els integrants d'un grup, per a crear un clima favorable, la qual cosa permetrà l'enfortiment del seu desenvolupament emocional i afectiu a les seves vides.

<http://biblioteca.usbbog.edu.co:8080/Biblioteca/BDigital/43256.pdf>

"Programa de prevención del maltrato infantil" elaborat pel Grupo de Investigación en Audición y Lenguaje de la Universidad de Extremadura

Tallers i activitats dirigits a infants de 9 a 10 anys on es treballen els temes següents: maltracte físic i emocional, abandonament físic i emocional, explotació laboral i sexual, abús sexual, "per què a mi?", "què fer i on acudir?" i "com detectar-ho?". S'analitzen també petits contes.

https://www.eweb.unex.es/eweb/gial/docencia/asignaturas/personalidad/trabajo/programa_de_prevenccion_maltrato_infantil_2.pdf

Parlem de drets. Principis 2 i 6 dels Drets dels Infants.

Material elaborat pel Grup d'Innovació i Recerca per a l'Ensenyament de la Filosofia l'any 2019. Es reflexiona sobre drets concrets a partir d'obres pictòriques.

<https://blocs.xtec.cat/parlemdedrets/drets/educacio-infantil/educacio-primaria/els-principis/segon/>

<https://blocs.xtec.cat/parlemdedrets/drets/educacio-infantil/educacio-primaria/els-principis/sise/>

Dinàmica «Dime alguna cosa bonita».

<https://www.youtube.com/watch?v=gKq0lFF0qDI>

6. AUDIOVISUALS

Vídeo #TenemosDerechos. 1' 7". Campanya d'Unicef en la qual, mitjançant il·lustracions i veus en off, s'explica què és el dret al bon tracte.

<https://www.youtube.com/watch?v=1QEb3dPNLFY>

Vídeos sobre el bon tracte de diversos Consells dels Infants.

Vídeos amb una duració d'entre un i cinc minuts realitzats el curs 2017-2018 amb nens i nenes d'alguns Consells dels Infants de Catalunya, dins de la iniciativa Tracta'm bé: Campanya de prevenció dels maltractaments a la gent gran. Es representen nombroses situacions que exemplifiquen què és un bon tracte. Vídeos (14):

1. Ajudar a les persones grans a portar la compra o coses pesants.
<https://www.youtube.com/watch?v=embQOsqFCeo>
2. Esperar el torn a la cua. <https://www.youtube.com/watch?v=tSWX-paYBjw>
3. Deixar fer les coses que un és capaç de fer.
https://www.youtube.com/watch?v=_3CSqzIKZPg
4. Escoltar i parlar amb les persones grans.
https://www.youtube.com/watch?v=_YCRy_3-8lQ
5. Ajudar als infants i a persones grans que han caigut.
<https://www.youtube.com/watch?v=fqXb9iWrPPE>
6. No jugar a la "maquineta" i fer cas als avis i les àvies.
<https://www.youtube.com/watch?v=TKAzcsCp50l>
7. Demanar com està i no només el que ha fet.
<https://www.youtube.com/watch?v=Dc4lSTz7UWU>
8. Ajudar a creuar carrers a les persones grans.
<https://www.youtube.com/watch?v=Vy9b87PcetA>
9. Demanar l'opinió de les coses. <https://www.youtube.com/watch?v=9jjU3ZaZfts>
10. Cedir el seient a les persones grans.
<https://www.youtube.com/watch?v=SCSJTfxDPy8>
11. Ajudar a comprendre i fer funcionar la nova tecnologia a les persones grans.
<https://www.youtube.com/watch?v=mLjFJPV0HMQ>
12. Jugar tots i totes plegades a jocs de taula amb les persones grans.
<https://www.youtube.com/watch?v=Wq7mwa79pzU>
13. Anar al supermercat a comprar i que et tractin com un adult.
<https://www.youtube.com/watch?v=3uqr0clmWIM>
14. Fer cas a les persones grans. <https://www.youtube.com/watch?v=1WQxLse2S7Y>

Vídeo "Protecció dels infants contra els abusos". 1' 45". Explicació del dret dirigida als infants.

<https://www.youtube.com/watch?v=Pae7DRVflgs>

Curtmetratge "The little fox". 2' 21". Amb una guineu i un conill com a protagonistes, apareixen exemples de bon tracte i el que podria ser mal tracte arrel de la falta d'atenció d'una mare.

<https://www.youtube.com/watch?v=ZKS033Q5LPs>

Curtmetratge "Heavenly Appeals". 2' 20". Per a reflexionar sobre els prejudicis, el perdó i les conseqüències que tenen tant el bon com el mal tracte.

https://www.youtube.com/watch?v=MYq_35xJtFY&t=7s

Curtmetratge “Wings”. 5’ 2”. Història d’un colom i un ratolí que es fan amics a partir de l’ajuda que ofereix el mamífer quan l’ocell es trenca l’ala.

<https://www.youtube.com/watch?v=RtU8nBnpFVE>

Curtmetratge “The olive branch: SLEEP”. 1’. Història per a reflexionar sobre la convivència. https://www.youtube.com/watch?v=SlbGst1IT_Q

Pel·lícula: Una serie de catastróficas desdichas. Bard Silberling (2014). 103 min. Recomanació a partir de 7 anys.

Tres germans orfes són adoptats per diverses persones. L’objectiu d’un dels tutors és obtenir la seva gran herència i no es rendirà fàcilment. Apareixen nombrosos exemples de mal tracte i adultisme.

El Grup d’innovació i recerca per a l’ensenyament de la filosofia proposa diverses activitats per a reflexionar sobre el film i els drets dels infants:

<https://blocs.xtec.cat/parlemdedrets/files/2019/06/CATASTROFIQUES.pdf>

7. ALTRES RECURSOS

Guía práctica del buen trato al niño.

Document de 226 pàgines elaborat per diversos professionals de l’educació, la sanitat i la psicologia i amb la col·laboració d’entitats pediàtriques espanyoles. Es donen pautes per al bon tracte als infants als àmbits següents: familiar, escolar, sanitari, recreatiu, social, serveis de protecció infantil, cossos de seguretat i jutjats, mitjans de comunicació i necessitats especials.

<https://www.bienestaryproteccioninfantil.es/imagenes/tablaContenidos03SubSec/guiabuentrato.pdf>

Los niños, las niñas y sus derechos al buen trato.

Senzilla guia il·lustrada elaborada per l’Instituto Colombiano de Bienestar Familiar l’any 2007. Dirigida a infants i famílies.

<https://www.icbf.gov.co/sites/default/files/ninos-derechoalbuentrato.pdf>

Decálogo del buen trato. Diez buenas prácticas en la educación familiar.

Decàleg il·lustrat dirigit a les famílies amb la col·laboració de l’Ajuntament de Vitoria-Gasteiz, la Asociación Vasca para la Ayuda a la Infancia Maltratada i la Federación de Asociaciones para la Prevención del Maltrato Infantil.

<https://www.ipacesl.es/wp-content/uploads/2020/11/HurreiNerabeeiTratuOnaEmatekoDekalogo.pdf>

.....

Guia elaborada per la secretaria tècnica del Consell dels Infants (CIB), amb la col·laboració de la Taula d’Infància i Adolescència de Badalona (TIAB).

Guia inclosa al Blog del CIB: <http://consellinfantsbadalona.cat/documents/bon-tracte/>

Badalona, març de 2022